

Reforma szkolnictwa wyższego

Wpisany przez Anna Jędrzejewska
piątek, 27 kwietnia 2012 08:50 -

Zwiększenie liczby absolwentów zgodnie z celem strategii „Europa 2020”; podniesienie jakości szkolnictwa wyższego i dostosowanie go do potrzeb rynku pracy i wymogów społecznych; poprawa jakości mobilności studiów, oto kilka z pięciu wyróżnionych kluczowych obszarów reform w przyjętym przez Komisję Europejską programie modernizacji szkolnictwa wyższego.

Europejska komisarz ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży, Androulla Vassiliou oświadczyła, że w sytuacji kryzysu i rosnącego bezrobocia wśród młodzieży państwa członkowskie muszą pilnie zmodernizować systemy szkolnictwa wyższego i usunąć bariery utrudniające pełne funkcjonowanie Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego. W ramach procesu bolońskiego co dwa lata organizowane jest spotkanie ministrów szkolnictwa wyższego. Przed najbliższym spotkaniem w Bukareszcie, w Rumunii, komisarz Vassiliou podkreśliła, że niezbędne jest podjęcie działań na rzecz zatrudnienia i wzrostu w Europie.

Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego niewątpliwie oznacza wyraźny postęp w przybliżaniu systemów szkolnictwa wyższego różnych państw. Musimy jednak dokonać czegoś więcej: szkolnictwo wyższe powinno stanowić podstawę wszystkich naszych starań o przezwyciężenie kryzysu, aby stworzyć lepsze możliwości dla młodych ludzi - stwierdziła komisarz Vassiliou. Europa musi przeprowadzić reformy, które uwolnią jej potencjał kształtowania naszej przyszłości. Naszym celem jest sprawnie funkcjonujący Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego, który zapewnia wszystkim najwyższej klasy wykształcenie i umiejętności przydatne w pracy, a także zachęca do innowacji i gwarantuje odpowiednie uznawanie kwalifikacji akademickich.

Tych celów nie da się osiągnąć bez wystarczającego finansowania szkolnictwa wyższego, zapewniającego trwały wkład w dobrobyt gospodarczy i postęp społeczny - dodała.

Ministrowie szkolnictwa wyższego z 47 państw Europy spotykają się w Bukareszcie w dniach 26 i 27 kwietnia, aby dojść do porozumienia w sprawie reform mających na celu stworzenie zmodernizowanego, otwartego Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego. Biorąc pod uwagę kryzys i jego skutki społeczne, ministrowie zgodzili się, że w procesie reform należy skupić się na rozwijaniu niewykorzystanych możliwości szkolnictwa wyższego sprzyjających wzrostowi i zatrudnieniu. To samo przesłanie zawarto również w programie modernizacji systemów szkolnictwa wyższego w Europie przyjętym przez Komisję Europejską we wrześniu 2011 r. (zob. IP/11/1043).

Dziś opublikowano również sprawozdania o aktualnych postępach w

realizacji reform procesu bolońskiego.

Konferencja ministerialna

Podczas konferencji ministerialnej wyznaczone zostaną priorytety na kolejny etap procesu bolońskiego (2012-2015) dla państw Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego. Ministrowie przyjąć mają bolońską strategię mobilności, która zakłada, że do 2020 r. 20 proc. absolwentów szkolnictwa wyższego w Europie odbędzie część studiów za granicą, zgodnie z europejskim poziomem odniesienia dla mobilności w szkolnictwie wyższym, przyjętym w listopadzie 2011 r.

Równoległe z konferencją odbywa się forum polityczne dotyczące procesu bolońskiego (Bologna Policy Forum), które skupia państwa spoza Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego, co świadczy o zainteresowaniu państw całego świata reformami procesu bolońskiego.

Proces boloński

Celem procesu bolońskiego jest stworzenie Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego, w którym studenci mają do wyboru bogatą i przejrzystą ofertę wysokiej jakości kursów i korzystają ze sprawnych procedur uznawania kwalifikacji.

Od 1999 r., kiedy zapoczątkowano proces boloński, jest on przykładem udanej współpracy obejmującej całą Europę i skupiającej państwa, które na zasadzie dobrowolnej współpracy uzgadniają i wdrażają reformy szkolnictwa wyższego. Dzięki niemu odnotowano postęp, który byłby niemożliwy do osiągnięcia za pomocą wyłącznie krajowych działań. Komisja Europejska jest aktywnym członkiem procesu bolońskiego wraz z 47 państwami.

Najważniejsze reformy procesu bolońskiego dotyczyły trójstopniowej struktury uzyskiwania dyplomów (dyplomy: licencjacki, magisterski, doktorski), zapewniania jakości oraz uznawania kwalifikacji i okresów studiów.

Boloński system studiów jest powszechnie przyjęty: w trzech czwartych państw Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego od 70 do 90 proc. studentów uczestniczy w programach odpowiadających bolońskiemu systemowi studiów licencjackich i magisterskich.

Według ostatniego sprawozdania z realizacji procesu bolońskiego, które przygotowano przy wsparciu Komisji Europejskiej do przedstawienia ministrom w Bukareszcie, wszystkie państwa wprowadziły istotne zmiany, które pozwoliły na rozwój Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego. Postęp jest jednak niejednorodny, zmniejszają się wydatki publiczne na szkolnictwo wyższe i utrzymują się praktyczne przeszkody. Zbyt wielu

studentów przerywa naukę albo kończy studia, nie zdobywszy umiejętności dających szansę znalezienia pracy. Niektórzy napotykają trudności, kiedy starają się o uznanie swoich kwalifikacji akademickich w innym kraju. Dużo czasu zabiera instytucjom przestawienie się na kształcenie nastawione na studentów, w którym programy nauczania są dostosowane do potrzeb studentów i wyraźnie określone są efekty uczenia się, tj. co studenci powinni wiedzieć i jakie umiejętności posiadać po zakończeniu studiów. Ogólnie rzecz biorąc, szkolnictwo wyższe wciąż jeszcze nie przyczynia się do pobudzania wzrostu na miarę swoich możliwości.

W procesie bolońskim wypracowano pewne instrumenty, które pomagają w przejściu do systemów bardziej nastawionych na potrzeby studentów. Europejski system transferu i akumulacji punktów (ECTS) umożliwia przyznawanie punktów za każdą część programu studiów na podstawie nakładu pracy włożonej przez studenta w osiągnięciu określonych efektów uczenia się. Ułatwia to studentom gromadzenie punktów zdobytych w różnych programach i upraszcza proces uznawania przez uczelnię macierzystą okresów studiów odbytych za granicą. Dołączany do dyplomu suplement zawiera standardowy opis ukończonych studiów, co ułatwia zrozumienie treści dyplomu, bez względu na to, w jakim państwie go uzyskano.

Narzędzia te są coraz częściej wykorzystywane, ale nie zawsze w sposób systematyczny i wiele jest jeszcze braków w tym zakresie. Utrzymują się też problemy w uznawaniu kwalifikacji. Pomimo ratyfikacji lizbońskiej konwencji o uznawaniu kwalifikacji niektóre państwa nie zdołały zapewnić zgodności z konwencją instytucjonalnych procedur uznawania.

Bologna Follow-Up Group

Komisja Europejska jest członkiem grupy monitorującej realizację procesu bolońskiego (Bologna Follow-Up Group) i jej grup roboczych. Komisja wspiera sekretariat ds. procesu bolońskiego i sieć ekspertów ds. procesu bolońskiego oraz współfinansuje spotkania ministerialne i wiele sprawozdań, konferencji i seminariów. Wiele narzędzi procesu bolońskiego (na przykład ECTS) zrodziło się podczas prowadzonego przez Komisję programu wymiany studentów Erasmus. Sprawozdanie z realizacji reform procesu bolońskiego, opracowane dla konferencji ministerialnej przez Eurydice, Eurostat i Eurostudent, także powstało przy wsparciu Komisji.

W przyjętym przez Komisję programie modernizacji szkolnictwa wyższego wyróżniono pięć kluczowych obszarów reform: 1) zwiększenie liczby absolwentów zgodnie z celem strategii „Europa 2020”, który zakłada, że do 2020 r. 40 proc. młodych ludzi będzie miało wyższe wykształcenie; 2) podniesienie jakości szkolnictwa wyższego i dostosowanie go do

Reforma szkolnictwa wyższego

Wpisany przez Anna Jędrzejewska
piątek, 27 kwietnia 2012 08:50 -

potrzeb rynku pracy i wymogów społecznych; 3) poprawę jakości mobilności studiów; 4) włączenie szkolnictwa wyższego do „trójkąta wiedzy” obejmującego edukację, badania i innowacje; 5) poprawę zarządzania i finansowania w obszarze szkolnictwa wyższego. Proces boloński i przyjęty przez Komisję program modernizacji szkolnictwa wyższego wzajemnie się umacniają.

Komisja wspiera bardziej intensywną wymianę pomiędzy Europejskim Obszarem Szkolnictwa Wyższego i resztą świata. To zadecydowało o zorganizowaniu forum politycznego dotyczącego procesu bolońskiego (Bologna Policy Forum), podczas którego ministrowie z państw Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego omawiają kwestie związane ze szkolnictwem wyższym ze swoimi partnerami z innych krajów świata. Forum to odbywa się równolegle z konferencją ministerialną.

Unia Europejska wspiera także działania w zakresie budowania potencjału służące modernizacji szkolnictwa wyższego w 27 państwach sąsiadujących oraz dostosowaniu tamtejszych systemów do wymogów procesu bolońskiego. W ramach programu Tempus, który obecnie dysponuje rocznym budżetem około 90 milionów euro, od 1990 r. sfinansowano około 4 tys. projektów współpracy z udziałem ponad 2 tys. uczelni z UE i krajów partnerskich. Sztandarowym unijnym programem światowej współpracy akademickiej jest Erasmus Mundus, który oferuje stypendia na wspólne programy magisterskie i doktoranckie dla studentów ze wszystkich państw świata.

Więcej informacji:

Więcej informacji na temat procesu bolońskiego: <http://www.ehea.info/>

Więcej informacji na temat programu modernizacji:
http://ec.europa.eu/education/higher-education/agenda_en.htm#doc
HYPERLINK@VassiliouEU